

Anafylaksia

Anafylaksialla tarkoitetaan äkillistä, vakavaa allergista yleisreaktiota. Tilanne on hengenvaarallinen ilman oikeanlaista ensiapua. Oireet voivat kehittyä minuuteissa. Mitä nopeammin oireet ilmenevät, sen vakavammasta tilanteesta on kyse. Anafylaksia on yleisempää allergikoilla, mutta lapsilla harvinaisempaa kuin aikuisilla.

Anafylaksia on hengenvaarallinen reaktio, josta kannattaa kertoa läheisille ja opastaa heitä toimimaan oikein. Anafylaksiasta on syytä tehdä ilmoitus anafylaksiarekisteriin, jota ylläpitää HYKS:in Iho- ja allergiasairaala. Ilmoituksen tekeminen on tärkeää, jotta saadaan tietoa anafylaksian aiheuttajista. Ilmoituksen voivat tehdä terveydenhuoltohenkilöstöön kuuluvat.

Oikea hoito ensisijaista

Adrenaliini-injektori (Epipen®, Jext®)

- 10-30 kg painoiselle annos 0.15 mg ja yli 30-kiloisella 0.3 mg
- reiteen pistettävä kertakäyttöinen ensiapulääke
- ota tukeva nyrkkiote
- poista sininen (Epipen)/ keltainen (Jext) turvakorkki
- injektori on käyttövalmis
- paina reiden sivuun voimakkaalla otteella
- hiero pistoskohtaa
- annoksen voi uusia 5 –15 minuutin kuluttua

Antihistamiini

- täydentää hoitoa – ei ensisijainen
- jos muuta lääkettä ei ole saatavilla,
- kannattaa ottaa

Kortisonitabletit / "Kyypakkaus"

- täydentävät hoitoa – ei ensisijainen

Hakeudu päivystykseen jatkohoitoa varten

Oireita ilmenee monessa elimessä

- **Suurimmalla osalla esiintyy iho-oireita.** Alkuvaiheessa ihoa pistelee ja punoittaa. Oireiden edetessä mukaan tulee kutinaa, ihottumaoireita ja turvotusta.
- **Hengitystieoireina** ilmenee palan tunnetta kurkussa, hengityksen vinkumista, astmaoireita ja äänen käheytymistä. Tilanteen pahentuessa kurkku turpoaa.
- Useimmiten ilmenee myös sydäntykytystä. Oireina voi ilmetä myös **pahoinvointia ja vatsakipua.**

Tavallisimmat aiheuttajat

- ruoka: viljat, maito, pähkinät ja siemenet, kananmuna
- ampiainen, mehiläinen
- lääkkeet

